

Η Ευρώπη μπορεί να αποφύγει την παγίδα του 1930

Μεταξύ των οικονομολόγων που γνωρίζουν την ιστορία τους, μία απλή αναφορά σε ορισμένες χρονολογίες είναι αρκετή για να προκαλέσει ρίγη. Για παράδειγμα, πριν από τρία χρόνια, η τότε επικεφαλής της ομάδας οικονομολόγων του προέδρου Μπαράκ Ομπάμα, η Κριστίνα Ρόμερ, είχε προειδοποιήσει τους πολιτικούς να αποφύγουν μία επανάληψη του 1937, όταν ο πρόεδρος Ρούζβελτ μετατόπισε ταχύτατα την οικονομία από τη δημοσιονομική τόνωση στη λιτότητα, επιστρέφοντάς την έτσι σε ύφεση. Δυστυχώς, η συμβουλή της αγνοήθηκε. Αλλά πλέον, ακούω όλο και περισσότερα για ένα ακόμα πιο κρίσιμο έτος, το 1931, τον χρόνο που κατέρρευσαν σχεδόν τα πάντα. Όλα είχαν ξεκινήσει με μία τραπεζική κρίση σε μία μικρή ευρωπαϊκή χώρα, την Αυστρία. Η κυβέρνηση είχε παρέμβει τότε με μία τραπεζική διάσωση, ωστόσο η εκτόξευση του κόστους διάσωσης έθεσε τη φερεγγυότητά της σε αμφιβολία. Τα προβλήματα της Αυστρίας δεν ήταν αρκετά μεγάλα ώστε να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία, όμως, στην πράξη δημιούργησαν ένα πανικό που εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο. Σας θυμίζει κάτι; Τότε, οι ισχυρότερες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα μπορούσαν να είχαν βοηθήσει την Αυστρία να διαχειριστεί τα προβλήματά της. Κάτι ανάλογο συμβαίνει πλέον στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Όπως και η Αυστρία το 1931, η Ισπανία έχει προβληματικές τράπεζες, που χρειάζονται απεγνωσμένα περισσότερα κεφάλαια.

Σκεφτείτε κατ' αρχάς τον τρόπο με τον οποίο οι Ευρωπαίοι ηγέτες έχουν χειριστεί την τραπεζική κρίση στην Ισπανία. (Ξεχάστε την Ελλάδα, η οποία λίγο ως πολύ είναι χαμένη υπόθεση, το μέλλον της Ευρώπης θα κριθεί στην Ισπανία). Όπως και η Αυστρία το 1931, η Ισπανία έχει προβληματικές τράπεζες που χρειάζονται απεγνωσμένα περισσότερα κεφάλαια, όμως η ισπανική κυβέρνηση τώρα, όπως και η αυστριακή τότε, αντιμετωπίζουν θέματα φερεγγυότητας.

Αρα τι θα έπρεπε οι Ευρωπαίοι ηγέτες, οι οποίοι διατηρούν μεγάλο ενδιαφέρον στον περιορισμό της ισπανικής κρίσης, να πράξουν; Μοιάζει προφανές το γεγονός ότι οι Ευρωπαίοι δανειστές πρέπει, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, να αναλάβουν μέρος του οικονομικού κινδύνου των ισπανικών τραπεζών. Όχι, δεν θα αρσέσει αυτό στη Γερμανία, αλλά με το ευρώ σε άμε-

σο κίνδυνο, η ανάληψη κάποιου είδους χρηματοοικονομικού κινδύνου δεν θα έπρεπε να αποτελεί καν αντικείμενο σκέψης. Αλλά όχι, η «λύση» της Ευρώπης ήταν να δανείσει κεφάλαια στην ισπανική κυβέρνηση και να ζητήσει από την ίδια να διασώσει τις τράπεζές της. Οι αγορές χρειάστηκαν μόλις ελάχιστο χρόνο για να καταλάβουν ότι το δάνειο δεν έλυσε απολύτως τίποτα και ότι απλά βύθισε την ισπανική κυβέρνηση πιο βαθιά στο χρέος. Κι έτσι η ευρωπαϊκή κρίση βρίσκεται πλέον πιο βαθιά από ποτέ.

Τίποτε απ' όλα αυτά δεν θα έπρεπε να συμβαίνουν. Όπως και το 1931, οι χώρες της Δύσης έχουν τους πόρους που χρειάζονται για να αποφύγουν την καταστροφή, καθώς και για την αποκατάσταση της ευημερίας. Εκτός αυτού, έχουν το πλεονέκτημα να γνωρίζουν περισσότερα από τους προπαπούδες τους όσον αφορά στη διαχείριση κρίσεων. Όμως, η γνώση και οι πόροι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα θετικό, αν ο κάτοχός τους αρνείται να τους χρησιμοποιήσει. Και αυτό φαίνεται να συμβαίνει. Τα θεμελιώδη μεγέθη της παγκόσμιας οικονομίας δεν φαίνονται, από μόνα τους, τόσο τρομακτικά. Αυτό που είναι τρομακτικό, όμως, είναι η σχεδόν καθολική παραίτηση από τις ευθύνες που γερμίζει έμενα, αλλά και πολλούς οικονομολόγους, με μία αυξανόμενη αίσθηση τρόμου.